

Motion

1975/76: 288

av herr Boo m. fl

om statlig myndighets upplysningsskyldighet till riksdagsutskott

Vid 1974 års riksdag antogs definitivt en ny riksdagsordning. Denna grundlag, liksom den samtidigt antagna nya regeringsformen, bygger på folksuveränitetens princip, som givits formen av lag i det att denna princip inskrivits i regeringsformens första paragraf.

Folksuveränitetens princip har emellertid inte helt slagit igenom i riksdagsordningens 4 kap. 10 § i vilken stadgas att statlig myndighet, som enligt huvudregeln skall lämna upplysningar och avgiva yttrande om utskott begär det, dock "kan hänskjuta begäran från utskott till regeringens avgörande". Detta betyder att riksdagen, som i kraft av folksuveränitetens grundlagsstadgade princip är det främsta statsorganet, i detta avseende underställs regeringen.

Den historiska bakgrunden till denna föreskrift kan härledas till frihetstidens styrande riksdag. När sedermera i 1809 års regeringsform maktodelningsläran lades till grund för statsskicket, tilldelades konungen ensam den styrande makten. När därför ett riksdagsutskott ville ha ett yttrande av ett ämbetsverk måste det hos konungen begära att han ålade verket att avgiva yttrande. En föreskrift härom intogs i 1810 års riksdagsordning och denna har sedan följt med ända in i våra dagar.

Författningsutredningen, som i sitt slutbetänkande 1963 rekommenderade utbyte av maktodelningsprincipen mot folksuveränitetsprincipen, föreslog följdriktigt: "Statlig myndighet skall, om utskott så finner erforderligt för att fullgöra sina uppgifter, tillhandagå utskottet med upplysningar och yttranden." Den lydelse av 4 kap. 10 § riksdagsordningen som beslutats år 1974 innebär att maktodelningslärans invanda tankegångar fått leva kvar. Folksuveränitetsprincipen, som ställer riksdagen i centrum, har således icke genomförts fullt ut.

Om utskott hos statlig myndighet begär upplysning eller yttrande beträffande fråga som kan anses ligga utanför myndighetens kompetensområde torde det vara tillräckligt att utskottet underrättas därom. Regeringssanktion för myndighets yttrande till riksdagsutskott torde ur denna synpunkt icke vara erforderlig.

För att följa folksuveränitetsprincipen och för att i övrigt hävda riksdagens ställning vill vi sålunda förorda att den föreskrift som ger regeringen möjlighet att vägra statlig myndighet att tillhandagå riksdagsutskott med upplysningar borttages ur nämnda paragraf i riksdagsordningen.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi
att riksdagen beslutar att 4 kap. 10 § första stycket riksdagsord-
ningen ges följande lydelse: "Statlig myndighet skall lämna
upplysningar och avge yttrande då utskott begär det. Sadan
skyldighet aligger dock ej regeringen."

Stockholm den 13 januari 1976

KARL GUST. II. BOO (c)

SVEN-FRIK NORDIN (c)

MARIANNE KARLSSON (c)

MARTIN OLSSON (c)

i Sundsvall

SONJA FREDGARDH (c)

IVAN SVANSTRÖM (c)